

JAARVERSLAG

2024

1 INHOUD

2	Voorwoord: Rechtspraak in Twente geborgd voor de toekomst	3
3	Zaaksantallen in beeld	4
4	installatiezitting 13 september 2024	4
5	Thema's	5
5.1	Tijdige rechtspraak.....	5
5.2	Informatievoorziening	7
5.3	Kwaliteit	8
5.4	Professionele reflectie	8
5.5	Maatschappelijk effectieve rechtspraak.....	9
6	Spraakmakende rechtszaken in 2024	10
7	Uit de primaire teams.....	12
7.1	Team Bestuursrecht.....	12
7.2	Team Familie- en Jeugdrecht.....	12
7.3	Team Kanton- en Handelsrecht	13
7.4	Team Strafrecht	14
7.5	Team Toezicht.....	15
8	Communicatie en voorlichting	16
9	Huisvesting	17
10	Integrale veiligheid en beveiliging	19
11	Personeel en organisatie	21
12	Financiën en control	22
12.1	Aantal rechtszaken.....	22
	Managementparagraaf	24

2 VOORWOORD: RECHTSPRAAK IN TWENTE GEBORGD VOOR DE TOEKOMST

De rechtbank Overijssel kijkt terug op een goed jaar. Het aantal rechtszaken dat werd behandeld en beslist was hoger dan de bestuursafpraak die we daarover met de Raad voor de rechtspraak hebben gemaakt. Dat betekent dat we onze bijdrage aan een rechtvaardige Nederlandse samenleving hebben kunnen leveren. Door de hogere productie komen de opbrengsten en kosten van de rechtbank steeds meer met elkaar in balans. Het is daarbij goed om te bedenken dat een belangrijk deel van de extra productie (VK-zaken) in 2024 een tijdelijk karakter heeft.

Het jaar 2024 was ook het jaar waarin een volledig nieuw rechtbankbestuur werd gevormd. Op 1 mei 2024 trad als president Fred van der Winkel aan. Op 1 oktober 2024 startte Ina Vogelzangs als niet-rechterlijk bestuurslid en per 1 januari 2025 is Monique Lorist verwelkomd als het rechterlijke bestuurslid. Dank zijn wij verschuldigd aan Elmy Elderman, die door het langer waarnemen van de functie van rechterlijk bestuurslid heeft bijgedragen aan de bestuurlijke continuïteit binnen de rechtbank Overijssel.

In 2024 is veel aandacht besteed aan het thema veiligheid en beveiliging. We hebben kritisch gekeken hoe we de veiligheid en voorbereiding rond risicozittingen konden verbeteren. In 2024 heeft de rechtbank Overijssel in totaal 298 risicovolle zittingen georganiseerd in haar eigen gerechtsgebouwen. En met onder meer een demonstratie van Eritrese actievoerders voor ons gerechtsgebouw in Zwolle, en opnieuw een zitting in de hoog beveiligde zittingszaal op Schiphol hebben we een groeiend aantal risicovolle rechtszittingen tot een goed en veilig einde gebracht. Gezien de verhoudingen in de samenleving, internationale spanningen en conflicten en verharding in de criminaliteit zal veiligheid en beveiliging onze continue aandacht ook in de toekomst houden.

De rechtbank Overijssel streeft naar een organisatie waar mensen graag willen komen en blijven werken. Het is daarom fijn dat we kunnen melden dat wij – mede door de intensivering van onze arbeidsmarktcommunicatie – ook dit jaar weer in geslaagd zijn om al onze vacatures te vervullen. Dit in een arbeidsmarkt die nog steeds erg uitdagend is. In het afgelopen jaar hebben we meer nieuwe collega's kunnen verwelkomen (87) dan vertrokken zijn (49). Van deze vertrokken collega's hebben slechts 21 afscheid genomen vanwege een andere baan, de anderen vanwege pensionering.

Traditioneel blikken wij in ons jaarverslag uitsluitend terug op het voorbije kalenderjaar. Dit jaar maken wij daarop een uitzondering. Na een lange voorbereiding hebben wij op maandag 13 januari 2025 de eerste paal geboord voor ons nieuwe gerechtsgebouw in Almelo. Een belangrijke mijlpaal voor de rechtspraak in Twente. In de Middeleeuwen werd al recht gesproken in Almelo, en de bouw van een nieuw, modern en duurzaam gerechtsgebouw is een onmiskenbaar signaal dat de rechtspraak ook in de toekomst aanwezig zal blijven in Twente.

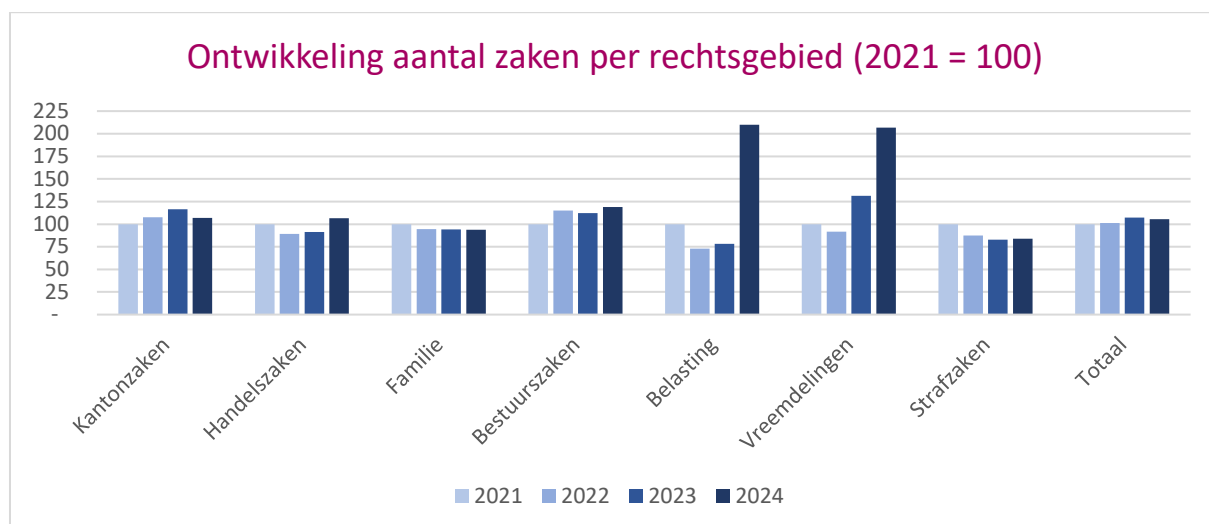
In dit jaarverslag leest u echter vooral over onze inzet en resultaten in het afgelopen jaar. Wij wensen u hierbij veel leesplezier. Het bestuur van de rechtbank Overijssel, Fred van der Winkel – president, Monique Lorist – rechterlijk bestuurslid, en Ina Vogelzangs, niet-rechterlijk bestuurslid.

Dit jaarverslag 2024 is vastgesteld in de bestuursvergadering van 11 februari 2025.

3 ZAAKSAANTALLEN IN BEELD

							
Kantonzaken	Handelszaken	Familie- en jeugdzaken	Bestuurszaken	Belastingzaken	Vreemdelingenzaken	Strafzaken	Totaal
55.003	3.114	16.614	1.874	1.669	5.055	8.697	92.026
2023: 59.896	2023: 2.671	2023: 16.643	2023: 1.764	2023: 621	2023: 3.207	2023: 8.581	2023: 93.383

Iets minder zaken in 2024, voorraden gestegen

De rechtbank Overijssel behandelde in 2024 ruim 92.000 zaken. Dat zijn er 1.400 minder dan in 2023, een daling van 1,5 procent. De daling is veroorzaakt door lagere aantal beheerszaken bij het team Toezicht (bewind). Bij de meeste andere zaaksoorten zijn meer zaken afgedaan, in het bijzonder bij vreemdelingenzaken (vooral beroepen niet tijdig), Belastingzaken en Handelszaken. Bij de meeste rechtsgebieden is de rechtbank Overijssel niet in staat gebleken de voorraden terug te brengen. De grootste toename is bij Belastingzaken en Vreemdelingenzaken.

Zaken kosten meer tijd

Vooral bij handelszaken en familie- en jeugdzaken worden zaken ingewikkelder of vragen om andere redenen meer aandacht. De rechtbank Overijssel heeft daarnaast als concentratierechtbank veel grote strafzaken van het Landelijk Parket en het Functioneel Parket behandeld. Ook waren er veel megazaken. Dit zijn zaken die langer dan een zittingsdag duren.

4 INSTALLATIEZITTING 13 SEPTEMBER 2024

5 THEMA'S

5.1 TIJDIGE RECHTSPRAAK

Burgers, overheden en bedrijven hebben er recht op dat zij snel duidelijkheid krijgen over de uitkomst van hun rechtszaak, zodat zij verder kunnen met hun leven, hun projecten of hun onderneming. Omdat de Rechtspraak kampt met achterstanden, en zaken niet altijd worden afgedaan binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen, is tijdige rechtspraak een groot speerpunt. Doel is dat eind 2025 de afgesproken doorlooptijden voor rechtszaken zoveel mogelijk worden gehaald.

Om de doorlooptijden te behalen is van belang de achterstanden beperkt te houden. Er is sprake van achterstand binnen de werkvoorraad als zaken ouder zijn dan de afgesproken tijd (de normtijd).

Procesoptimalisatie en monitoring is een manier om efficiënter te werken en de doorlooptijd te verkorten. Daarnaast is voorspelbaarheid voor de procespartijen van groot belang.

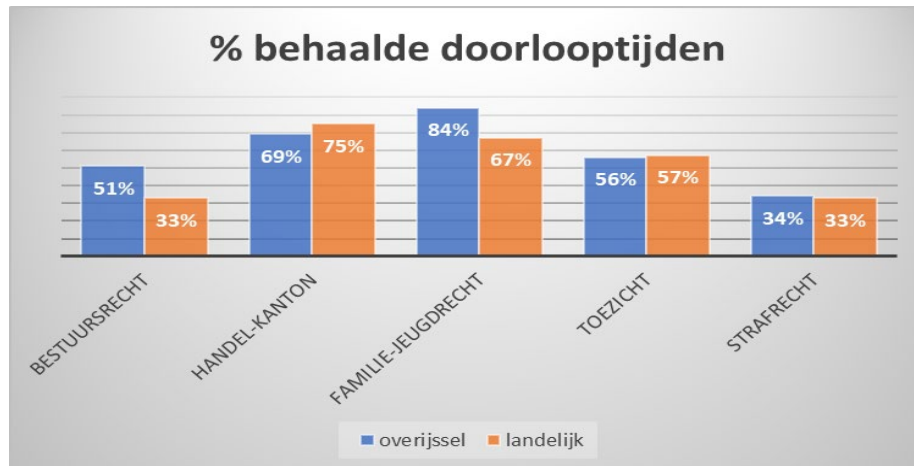
Het zijn deze elementen waaraan in 2024 verder vorm gegeven is. Procesoptimalisatie is vooral opgepakt door roosteren en plannen nader te bekijken binnen het project Plankader. Voorspelbaarheid door duidelijkere brieven en meer voortgangsinformatie te delen met procespartijen.

Het project Plankader is gestart met een succesvolle escaperoom:

Wat heeft dit opgeleverd?

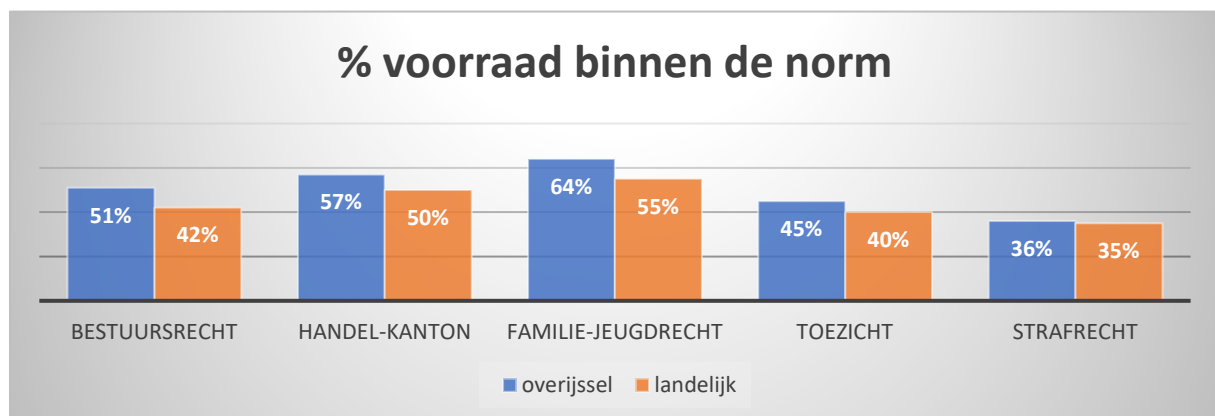
- Voorraden en achterstanden
 - De rechtbank Overijssel heeft als kleinste rechtbank bij vier van de vijf rechtsgebieden de laagste achterstanden van alle rechtbanken. Toezicht (Bewind) kent in de rechtbank Overijssel relatief veel zaken met een gemiddelde achterstand.
 - Ten opzichte van 2023 is de werkvoorraad groter geworden en verouderd (grotere achterstand) bij vier van de vijf rechtsgebieden (alleen Familie- en Jeugdrecht niet).
- Doorlooptijden
 - Bij Bestuursrecht en Familie- en Jeugdrecht is het aantal zaken dat binnen de norm van de doorlooptijden is afgedaan aanmerkelijk hoger dan landelijk.
 - Bij Handelsrecht is het aantal zaken dat binnen de norm van de doorlooptijden is afgedaan gedaald en nu lager dan landelijk.
- De voorspelbaarheid bij Bestuursrecht, sociale zekerheid is verbeterd door in een 'routekaart' met processtappen de procespartijen nauwkeuriger te informeren wat en wanneer hen te wachten staat.

Waarom zien we minder resultaten?

Nadat in voorgaande jaren de doorlooptijden bij alle rechtsgebieden van de rechtbank Overijssel voorop liepen, zien we in 2024 dat deze terugloopt. Hier zijn drie oorzaken voor:

1. De quick-wins zijn eerder behaald en de werkvoorraad bestaat nu uit wat ingewikkeldere zaken. Hierdoor wordt deze ouder. De oudere voorraad resulteert vervolgens in langere doorlooptijden.
2. Andere rechtbanken hebben een inhaalslag gemaakt en de rechtbank Overijssel loopt niet langer voorop.
3. Er is minder aandacht geweest voor het behalen van de doorlooptijden en sturing daarop.

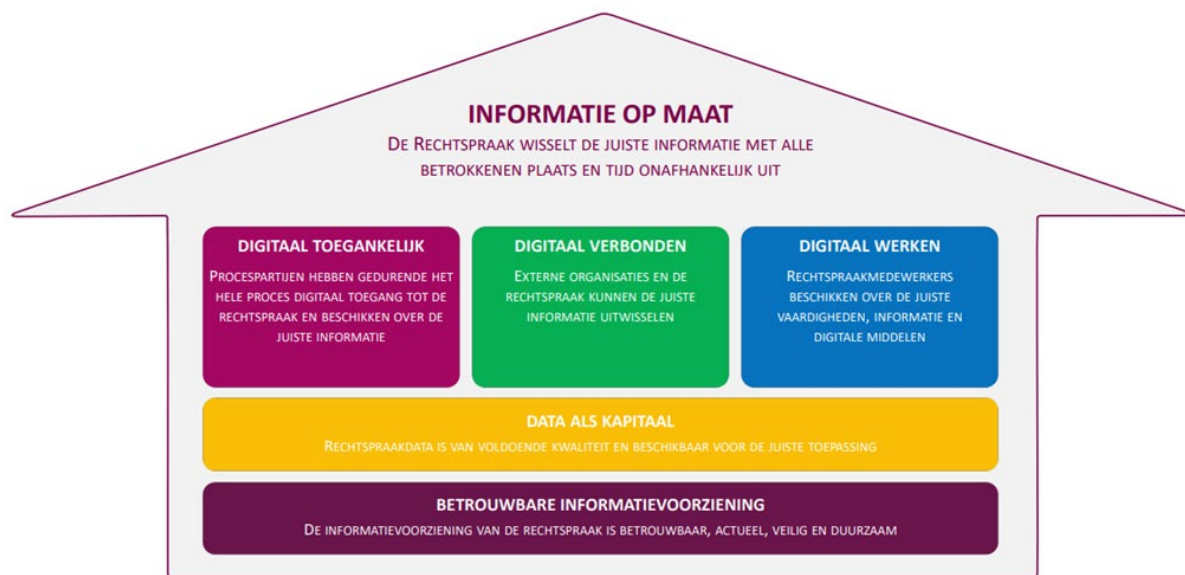
Vooruitblik

Via het project Plankader zijn verschillende teams bezig met efficiënter roosteren en plannen bijvoorbeeld door meerdere roosters terug te brengen tot één centraal rooster (Bewind), en door het optimaal benutten van roostertooling (Bestuursrecht en Strafrecht).

Procesoptimalisatie vindt plaats door een leantraject bij Familierecht en bij het Kabinet Rechter Commissarissen.

Ook voorspelbaarheid in onze communicatie naar de procespartijen zal opnieuw aandacht krijgen.

5.2 INFORMATIEVOORZIENING

Digitalisering

De Rechtspraak heeft in de afgelopen jaren grote vernieuwingen in gang gezet. Allereerst wordt de Rechtspraak toegankelijker en eenvoudiger voor de samenleving. Het indienen van zaken en informatie kan steeds vaker digitaal, en zittingen vinden soms ook online of hybride plaats. De digitalisering leidt ertoe dat we onze eigen werkprocessen kunnen verbeteren, vereenvoudigen en versnellen. Digitale dossiers komen in de plaats van papieren, of we werken met beeld- en geluidsmateriaal in plaats van uitgeschreven transcripties.

De vernieuwingen hebben gevolgen voor de informatiehuishouding van de Rechtspraak. De kwalitatieve data moet juist, volledig en beschikbaar zijn voor onderzoekers, collega's ketenpartners, journalisten of rechtszoekenden. In de digitale transformatie zijn controleerbaarheid, transparantie en voorspelbaarheid van belang.

In 2024 is digitale toegang bij gemeenschappelijke echtscheidingsverzoeken bij de rechtbank Overijssel definitief mogelijk geworden. Ook worden verzoeken digitaal verwerkt bij de kort gedingen, verplichte zorgzaken en gezag en & omgang.

Het team Bestuursrecht is in 2024 verder gegaan met het digitaal procederen in lokale belastingzaken en is de zaakstroom volksverzekeringen ook gedigitaliseerd. Het digitale dossier is voortaan leidend. Tevens zijn voorbereidingen getroffen om vanaf 2025 ook de sociale zekerheidszaken digitaal te behandelen.

De beslagrekeningen en kortgedingen in handelszaken zijn in 2024 gedigitaliseerd en er zijn voorbereidingen getroffen om in het eerste kwartaal van 2025 met de pilot regelrechter te starten met digitale toegang.

Efficiëntie

In 2024 is het verouderde systeem Compas voor strafzaken afgestoten. Voor de registratie van strafzaken wordt het systeem Geïntegreerd Processysteem Strafzaken (GPS) gebruikt. De Rechtspraak heeft met het basisplan Straf (BAS) gekozen voor het op termijn vervangen van GPS.

In 2024 is de rechtbank Overijssel overgegaan naar Microsoft 365 en zijn zittings- en vergaderzalen gemoderniseerd onder andere ter voorbereiding op verdere digitalisering.

Het voorbereiden van de verdere digitalisering vraagt veel van de organisatie. De implementatie en modernisering van de digitale systemen is een forse extra opgave, terwijl het werk gewoon doorgaat. Dit vraagt veel capaciteit en improvisatievermogen van de IT-medewerkers en van de collega's binnen de teams. We maken gebruik van roadmaps en spoorboekjes, zodat de planning duidelijk en inzichtelijk is.

5.3 KWALITEIT

Organisatie van kwaliteit

In 2024 is op bestuurlijk niveau aandacht besteed aan de samenstelling en organisatie van de Kwaliteitscommissie. Dat heeft geleid tot de notitie *'Organisatie van kwaliteit. Verder op de weg van individueel naar gezamenlijk vakmanschap'*.

De notitie is besproken binnen het Teamvoorzittersoverleg en de Kwaliteitscommissie en heeft ertoe geleid dat de afzonderlijke teams zich hebben ingespannen om collega's (rechters) bereid te vinden deel uit te maken van de Kwaliteitscommissie. Ervan uitgaande dat uit ieder team in ieder geval een rechter plaatsneemt in de Kwaliteitscommissie is de bemensing momenteel nagenoeg in orde.

Lunchlezingen

De Kwaliteitscommissie heeft zich het afgelopen jaar met name ingezet om de eind 2023 gestarte lunchlezingen, bekend onder de naam 'Broodje mét!', te continueren. Dat heeft geleid tot interessante sprekers, zoals Joris Luyendijk (april 2024), Maria Genova (juni 2024) en mr. Luuk de Boer (november 2024).

De lezingen zijn goed ontvangen door de collega's. Duidelijk is dat bij een lezing die de kern van het werk raakt, zoals de lezing over autonomen door mr. Luuk de Boer, de opkomst (nog) groter is. In ieder geval hebben de lunchlezingen inmiddels een goede bekendheid gekregen binnen de rechtbank Overijssel. De Kwaliteitscommissie heeft daardoor ook meer bekendheid verworven. Collega's benaderen de leden van de Kwaliteitscommissie met ideeën over lezingen of andere kwaliteitsvragen en -ideeën.

In de gerechtshofvergadering

Prioriteitenlijst zaakscategorieën

Naar aanleiding van aanbeveling B van het visitatierapport, is in de rechtbank Overijssel via de teamvoorzitters in afstemming met de MT's gekomen tot een prioriteitenlijst zaakscategorieën.

Deze prioriteitenlijst is gemaakt om heldere keuzes te kunnen maken als er meer zaken binnenkomen dan kunnen worden afgedaan. Het maakt mogelijk dat in tijden van krapte, schaarste en hoge werkdruk wordt geprioriteerd.

5.4 PROFESSIONELE REFLECTIE

De rechtbank Overijssel vindt het belangrijk dat de medewerkers gedurende het jaar aan reflectie doen; of dat nou in de vorm van (bijvoorbeeld) intervisie, feedback of gekoppeld aan een inhoudelijk thema is. Reflectie-activiteiten binnen onze rechtbank vinden plaats op individuele basis, in de teams en op rechtbankniveau. Het

uiteindelijke doel is dat reflectie een vast onderdeel is van het dagelijks werk van álle medewerkers, omdat dit de kwaliteit van het werk én het werkplezier ten goede komt.

Elk team heeft een intervisie coördinator, die in overleg met het team en de teamvoorzitter, al dan niet in samenspraak met SSR, reflectie-activiteiten voor dat team organiseert. Al langere tijd is dit voor de juridische teams zo georganiseerd. Sinds eind 2024 heeft ook Bedrijfsvoering een coördinator. De coördinatoren hebben gezamenlijk overleg over te organiseren activiteiten. In 2025 wordt een intervisie-menukaart voor de hele rechtbank uitgerold. Daarnaast zijn er op het team toegesneden activiteiten.

Teamoverstijgend hebben rechters en gerechtsjuristen kunnen meekijken met elkaars werk/zittingen, waarbij over opvallende zaken in elkaars werkgebied is gesproken. Daarnaast zijn er vier teamoverstijgende intervisiegroepen voor rechters en vindt intervisie/reflectie op het thema wraking plaats. De gerechts-/rechtbankvergadering van oktober 2024 is aan - met name - intervisie gewijd geweest. Daarbij waren rechters en gerechtsjuristen welkom.

5.5 MAATSCHAPPELIJK EFFECTIEVE RECHTSPRAAK

Mediationbureau

In 2024 hebben in totaal ongeveer 240 verwijzingen naar mediation plaatsgevonden waarbij zo'n 160 strafzaken door het OM zijn verwezen. Verreweg de meeste mediations in strafzaken worden positief afgerond met een vaststellingsovereenkomst.

Eind 2024 is besloten om de pilot met betrekking tot de subsidie voor mediation naast rechtspraak, de Startbijdrage, met ingang van 1 januari 2025 te verlengen voor de duur van 5 jaar. Dit betekent dat alle betalende partijen recht hebben op een startbijdrage als ze vanuit de rechtspraak naar mediation zijn verwezen. De eerste 2,5 uur van de mediation is voor hen kosteloos. Deze financiële tegemoetkoming kan voor partijen een aanmoediging zijn om kennis te maken met mediation en te proberen op deze wijze het geschil op te lossen.

Schuldenfunctionarissen

De rechtbank Overijssel heeft 10 schuldenfunctionarissen die worden ingezet om rechtszoekenden met (problematische) schulden in contact te brengen met de gemeentelijke schuldhulpverlening.

De coördinator van de schuldenfunctionarissen draagt zorg voor interne afstemming en onderhoudt de externe contacten met de betrokken gemeenten.

Regelrechter

De rechtbank Overijssel is een van de vier pilotgerechten die deelneemt aan het project 'Regelrechter'. In 2024 zijn de voorbereidingen gedaan. Op 1 maart 2025 gaat deze pilot van start. Eenvoudige zaken kunnen via deze nieuwe, laagdrempelige vorm van rechtspraak digitaal aanhangig worden gemaakt. De rechtbank Overijssel had al een Overijsselse Overlegrechter voor eenvoudige kwesties. Het grote verschil met deze regeling is dat het bij de nieuwe regeling niet nodig is dat de wederpartij instemt met deze nieuwe procedure. De zaken die door de regelrechter zullen worden behandeld zijn bepaalde arbeidszaken en geldvorderingen tot een bedrag van € 5.000,=. Alleen natuurlijke personen kunnen van deze regeling gebruik maken. Een dagvaarding is niet nodig, waardoor deurwaarderskosten bespaard zullen blijven. Een procedure wordt aanhangig gemaakt door het invullen van een aanvraagformulier. Procespartijen houden de mogelijkheid om via de post te corresponderen, maar intern wordt deze procedure volledig digitaal behandeld en gearchiveerd.

Wijkrechtspraak

De gemeente Enschede is begin 2024 gestart met het programma Preventie met Gezag. Zij richten zich op de wijk Glanerbrug. In aansluiting daarop zijn de eerste verkennende stappen gezet wat betreft Wijkrechtspraak.

6 SPRAAKMAKENDE RECHTSZAKEN IN 2024

Celstraf van 22 jaar voor moord in Enschede (20 december 2024)

Een 38-jarige vrouw en een 41-jarige man worden veroordeeld voor moord op een 26-jarige man in Enschede. Zij moeten allebei 22 jaar de gevangenis in. Motief voor de moord was wraak, omdat het slachtoffer eerder die nacht de vrouwelijke veroordeelde zou hebben mishandeld.

Overeenkomst voor plaatsing windmolens Buurse blijft in stand (18 december 2024)

Pure Energie mag de bouw van vijf windturbines in Buurse voortzetten. Een melkveebedrijf en zijn burens wilden dat een aantal overeenkomsten voor de bouw van de windturbines zouden worden vernietigd, omdat zij bij het aangaan ervan onvoldoende op de hoogte was van mogelijke schadelijke gevolgen. De rechter oordeelt dat ook na het vernemen van deze mogelijk gevolgen, alsnog een vervolgovereenkomst werd afgesloten. De overeenkomsten blijven in stand.

Celstraf van 20 jaar voor koelbloedige moord in Zwolle (28 november 2024)

Een 55-jarige man moet 20 jaar de cel in. De rechtbank veroordeelt hem voor de moord op een Zwollenaar. De moord vond plaats op klaarlichte dag in een woonbuurt, waar even daarvoor nog andere mensen, waaronder jonge kinderen, aanwezig waren.

Celstraf voor beleggen zonder vergunning (9 september 2024)

Voor het zonder benodigde vergunning verlenen van beleggingsdiensten moet een 27-jarige man de cel in. De rechter legt hem een gevangenisstraf op van 26 maanden, waarvan 10 voorwaardelijk. De man ontving op grote schaal gelden van derden om te beleggen, maar dit geld werd niet allemaal belegd. Deels werd het gebruikt om een luxe leefstijl te bekostigen. Het geld dat wel is belegd, heeft slechts verlies opgeleverd.

Celstraffen voor grootschalige faillissementsfraude (28 juni 2024)

Een 60-jarige man en zijn 57-jarige vrouw zijn veroordeeld voor faillissementsfraude. Zij moeten respectievelijk 4 jaar en 18 maanden de cel in. De man stond aan het hoofd van een groot vastgoedconcern. Door de financiële crisis raakte het concern en de man ook privé in de problemen. Om hun eigen financiële belangen veilig te stellen onttrok het paar voor miljoenen aan onder meer auto's en geld uit de boedel.

17 jaar voor doodsteken compagnon (20 juni 2024)

De rechtbank veroordeelt een 52-jarige man tot een gevangenisstraf van 17 jaar voor het doodsteken van zijn compagnon. Aanleiding voor de daad waren vermoedens van verduistering van geld uit het bedrijf dat zij samen runden. Daarnaast zou het slachtoffer de vrouw van de veroordeelde hebben gedwongen tot het verrichten van seksuele handelingen. Zonder het wederwoord van zijn compagnon aan te horen, beroofde hij hem van het leven.

Omgevingsvergunning AZC Albergen blijft voorlopig in stand (18 april 2024)

De bestuursrechter oordeelt dat de omgevingsvergunning die is afgegeven voor de verbouw van een voormalig hotel tot vluchtelingenopvang, voorlopig in stand blijft. De voorzieningenrechter oordeelt dat niet is gebleken dat er gebreken zijn in de totstandkoming van het gemeentelijke besluit over de vergunning.

Gokbedrijven moeten verloren bedragen terugbetalen (17 april 2024)

Twee aanbieders van online kansspelen moeten het geld dat twee spelers hebben verloren terugbetalen. De gokaanbieders beschikten ten tijde van het spelen niet over de benodigde vergunningen om in Nederland online kansspelen aan te bieden. Beide spelers verloren ongeveer 200.000 euro.

Kantonrechter ontslaat Stichting Zonder Zorgen als bewindvoerder (14 maart 2024)

Stichting Zonder Zorgen mag niet meer optreden als bewindvoerder en mentor. De kantonrechter ontslaat de stichting vanwege "onmiskienbaar slecht bewind". Cliënten die veelal in een slechte financiële situatie zaten zijn door toedoen van de stichting in een nog slechtere positie terecht gekomen, en er werd niet gereageerd op

oproepen van de rechtbank. De Stichting Zonder Zorgen had 37 cliënten. Zij hebben een nieuwe bewindvoerder en/of mentor gekregen.

Taakstraffen voor openlijk geweld bij Sinterklaasintocht Staphorst (30 januari 2024)

Drie mannen worden veroordeeld tot taakstraffen tot 180 uur voor het plegen van openlijk geweld tijdens de Sinterklaasintocht in Staphorst, in november 2022. De mannen wilden verhinderen dat demonstranten van Kick Out Zwarte Piet tijdens de intocht zouden demonstreren. Hierbij werden auto's besmeurd en beschadigd, en werd een brandende fakkel bij de opening van een raam gehouden.

7 UIT DE PRIMAIRE TEAMS

7.1 TEAM BESTUURSRECHT

Basis op orde

In 2024 lag de focus, met een grotendeels vernieuwd managementteam, op het op orde brengen van de basis. Het team Bestuursrecht is versterkt met nieuwe rechters en gerechtsjuristen, die inmiddels een belangrijke bijdrage leveren aan het verwerken van de grote instroom aan zaken.

Digitalisering

Na de succesvolle invoering van Digitale Toegang voor lokale belastingen eind 2023, heeft team Bestuursrecht in 2024 de voorbereidingen getroffen voor de pilot Digitale Toegang in Sociale Zekerheidszaken. Onder leiding van de IV Implementatiecoördinator is veel werk verzet, waardoor de pilot in het eerste kwartaal van 2025 van start kan gaan.

Daarnaast is in 2024 doorgegaan met het digitaliseren van papieren dossiers, zodat deze toegankelijk zijn in het Digitaal Werkdossier (DWD). Eind 2024 kunnen we vaststellen dat vrijwel alle dossiers op deze manier worden gedigitaliseerd.

Project Plankader

In kader van Tijdige Rechtspraak is in 2024 gestart met het project “Plankader”. Team Bestuursrecht is gestart met de technische optimalisatie van het roosterproces in de applicatie ZRP. Hierbij is gekeken naar efficiëntere planningsmogelijkheden, een betere werklastverdeling, verbeterd capaciteitsbeheer en het verminderen van handmatige processen, zoals Excel-registraties. Eind 2024 is een volledig geoptimaliseerde versie van ZRP opgeleverd, inclusief urennormering, waarmee de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd.

WOZ project

Een hoge voorraad WOZ-zaken (woningen) was aanleiding om in het najaar van 2024 te starten met het WOZ-project. Dit project is gericht op het verminderen van de werkvoorraad WOZ-woningen.

Dit is gedaan door WOZ-zaken die zich daarvoor lenen buiten zitting af te doen. Een projectgroep heeft beoordeeld welke zaken hiervoor in aanmerking komen. Inmiddels zijn veel zaken buiten zitting afgedaan. De doelstelling van het project, het terugdringen van de voorraad is behaald. Dit project krijgt in 2025 een vervolg.

Omgevingswet en omgevingskamer

Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet in werking getreden. In 2024 zijn de nodige collega's opgeleid. De samenwerking met de rechtbank Noord-Nederland om kennis en ervaring te vergroten en te delen is voortgezet. Dit gebeurt door een uitwisseling van rechters bij zaken van de meervoudige kamer en gezamenlijke overleggen.

7.2 TEAM FAMILIE- EN JEUGDRECHT

Digitalisering

De implementatie van de eerste zaakstromen binnen team Familie- en Jeugdrecht is afgerond. Gezag & Omgang en de jeugdbeschermingsmaatregelen worden via Digitale Toegang ingediend en binnen het team met het Digitale Werkdossier behandeld. In 2025 volgen de meeste overige zaakstromen.

Emotioneel belastende zaken

Tijdens de studiedagen Familie- en Jeugdrecht in het najaar van 2024 is als onderwerp besproken hoe om te gaan met emotioneel belastende zaken. Op die bijeenkomst bleek dat daarvoor, buiten spontane toevallige gesprekken, niets geregeld is. En er is zeker wel behoefte aan. Dit is niet iets wat onder de vertrouwenspersoon valt en ook een bedrijfsmaatschappelijk werker kan hier niet direct iets in betekenen. Vanuit team Familie- en Jeugdrecht hebben meerdere medewerkers de training ‘opvang collega's bij emotioneel belastende zaken’ gevolgd. Daar waren ook medewerkers vanuit team Bestuursrecht bij aanwezig.

Overigens hebben alle leidinggevendenden van de rechtbank Overijssel ook een (basis)training hiervoor gehad. In 2025 gaat samen met P&O onderzocht worden hoe hier structureel vorm aan te geven.

Unit jeugd

Samen met team Strafrecht is het functioneren van de unit jeugd geëvalueerd. Jeugdstrafzaken worden in de rechtbank Overijssel behandeld door kinderrechters vanuit zowel team Strafrecht als team Familie- en Jeugdrecht. Samen met de gerechtsjuristen vormen zij de unit jeugd. De ervaringen met deze unit zijn overwegend positief, maar hebben er wel toe geleid dat de ondersteuning sinds halverwege 2024 nu verzorgd wordt door gerechtsjuristen uit team Strafrecht voor de meervoudige jeugdstrafzittingen, de enkelvoudige jeugdstrafzittingen en de leerplichtzittingen.

Gastvrouwen

Team familie- en jeugdrecht heeft het afgelopen jaar een pilot in gang gezet om zogenoemde gastvrouwen in te zetten die minderjarigen die naar de rechtbank komen voor een gesprek met de kinderrechter begeleiden. In artikel 809 Rv is vastgelegd dat in civiele zaken betreffende het personen- en familierecht waarbij minderjarigen zijn betrokken, de rechter pas beslist na de minderjarige van twaalf jaar of ouder in de gelegenheid te hebben gesteld om zijn mening kenbaar te maken, behoudens enkele uitzonderingen. De bedoeling is dat vanaf medio 2025 ook 8+ minderjarigen in procedures waarbij zij zijn betrokken eveneens in de gelegenheid worden gesteld hun mening kenbaar te maken. De minderjarige in kwestie wordt door de griffie van team Familie- en Jeugdrecht uitgenodigd voor een gesprek met de rechter op de rechtbank. Door middel van een antwoordformulier bij de uitnodiging kan de minderjarige aankruisen of hij met de rechter wil spreken. Voor veel minderjarigen is de komst naar de rechtbank een spannende ervaring. Daarom zetten wij vanaf 1 januari 2025 gastvrouwen in die de minderjarige op zijn verzoek begeleidt voorafgaand en tijdens zijn bezoek aan de rechtbank. De minderjarige kan de keuze hiervoor kenbaar maken op het antwoordformulier. Op dit formulier vermeldt hij ook op welke wijze de gastvrouw contact kan opnemen. De gastvrouwen zijn inmiddels opgeleid en klaar om in 2025 aan de slag te gaan.

7.3 TEAM KANTON- EN HANDELSRECHT

Productie en landelijke ontwikkelingen

Team Kanton- en Handelsrecht heeft nagenoeg de productiebestuursafspraken gehaald. Dat is een knappe prestatie gezien de krappe bezetting van 2024. Er hebben behoorlijk wat personele wijzigingen plaatsgevonden. Dat brengt uitdagingen met zich mee en ook nieuwe kansen. Het aantal (verstek)zaken waarin een ambtshalve toetsing noodzakelijk is, neemt toe. Deze zaken vragen meer tijd en aandacht van rechters en gerechtsjuristen. De zogenaamde 'Dexia-zaken' die landelijk werden afgedaan keren weer terug bij de gerechten. Dit betekent dat er meer werk op ons af zal komen. Voorts zullen rechters en gerechtsjuristen deelnemen aan de landelijk pensioenpool in verband met de nieuwe pensioenwetgeving.

Rolzitting nieuwe stijl

In Enschede zijn met een deurwaarder afspraken gemaakt met betrekking tot betalingsregelingen in zorgverzekeringszaken, zodat de behandeling op de rolzitting effectiever kan zijn en aansluit bij de verwachtingen van rechtszoekenden. Inmiddels is deze werkwijze ook van toepassing in Almelo en Zwolle.

Digitalisering

In 2024 is de digitale toegang voor de handelskort-gedingen geïmplementeerd. Advocaten kunnen voor deze zaakstroom digitaal procesdocumenten uitwisselen met de rechtbank. Intern heeft het team het digitaal werkdoosje geïmplementeerd voor de kort gedingen en beslagrekeningen. Hiermee zijn deze twee zaakstromen volledig digitaal.

Vanaf januari 2025 kunnen advocaten een beslagrekest alleen nog indienen via het webportaal 'Mijn Rechtspraak'. Dit is de eerste zaakstroom waarbij digitaal uitwisselen van processtukken verplicht is gesteld binnen het project 'Digitale Toegang'. Papieren indieningen worden niet meer in behandeling genomen.

7.4 TEAM STRAFRECHT

Samen Verder

Het project Samen Verder, waarin de rechtbank Gelderland, het OM en de rechtbank Overijssel samenwerkten om een betere zittingsvulling en een beter rendement te behalen is inmiddels afgerond. De zittingsvulling komt op ruim 98% uit en dat is een heel mooi resultaat. Het rendement blijft voor verbetering vatbaar en zal om die reden ook geagendeerd worden op de reguliere overleggen tussen de rechtbank en het OM die natuurlijk ook plaatsvinden.

Kabinet RC

In 2024 is verder gewerkt aan de versterking van het kabinet RC. Er zijn een aantal nieuwe RC's bijgekomen zodat het werk beter verdeeld kan worden en op de meer rustige momenten ook tijd en gelegenheid is voor andere werkzaamheden zoals het doen van enkelvoudige zittingen. Het thema veiligheid is een doorlopend thema waar aandacht voor is binnen het hele team Strafrecht maar waar binnen het kabinet RC extra aandacht voor is. Zo zijn in Q4 binnen het kabinet RC een tweetal cursussen georganiseerd met speciale aandacht hiervoor.

Resultaten

Het team Strafrecht heeft mooie resultaten geboekt als het gaat om de mega-uren. Het aantal afgesproken uren is, in tegenstelling tot een heel aantal voorgaande jaren, in 2024 ruimschoots gehaald. Er is een mooie slag geslagen in het wegwerken van een heel aantal oude, grote zaken op het gebied van zowel het AP, FP en LP. Ook is een heel aantal zaken afgedaan met procesafspraken.

Strafrechtketen

MK

Door de hoeveelheid preventieve zaken (meer dan verwacht) en het aanpassen van de werklastnorm voor rechters (waardoor we minder MK's doen) merken we dat het aantal pro forma's is opgelopen. Dit neemt zodanige ruimte in op de zittingen dat de voorraad te plannen zaken voor de MK's in 2024 is opgelopen.

Wel wordt de voorraad en de vulling van de zittingen dankzij het genoemde project goed gemonitord. Dit gebeurt 2-wekelijks en wordt besproken in het sturingsoverleg (waar het OM, de rechtbank Gelderland en de rechtbank Overijssel aan tafel zitten). Ook hebben we een vaste kamerstructuur waardoor de voorzitters zicht hebben en houden op hun eigen zaken, wat ook bijdraagt aan een voortvarende planning van zaken omdat ze zich ook verantwoordelijk voelen voor hun eigen zaken.

EK

Voor de enkelvoudige stroom zaken is de voorraad inmiddels ook in beeld gebracht en deze wordt gemonitord. Ook dit is onderdeel van het hiervoor genoemde sturingsoverleg. De oudste zaken worden eerst gepland en in het kader van een inhaalslag op die oude zaken zijn we in 2024 al begonnen (in Q4) met het plannen van een groot aantal oude zaken op de zittingen (ouder dan 24 maanden) om die oude voorraad terug te dringen. Er zijn extra PR-zittingen gepland om deze zaken te behandelen. Daarnaast merken we dat de voorraad op het gebied van de EK zaken afneemt en dat er met name grotere zaken in de voorraad te vinden zijn.

MK en EK

De controllers van het OM, de rechtbank Gelderland en de rechtbank Overijssel staan in nauw contact met elkaar en weten elkaar goed te vinden. Zij zorgen ook gezamenlijk voor analyses op de cijfers. Ook zorgen zij voor een goede input op de bestaande dashboards waardoor onze VT ook zelf analyses kan uitvoeren en cijfers kan ophalen.

7.5 TEAM TOEZICHT

Kantoorgesprekken insolventie

In 2024 hebben voor het eerst periodieke kantoorgesprekken plaatsgevonden met faillissementscuratoren en Wsnp-bewindvoerders. Bijna alle curatoren en Wsnp-bewindvoerders bij een advocatenkantoor hebben een gesprek gehad.

Uitgangspunt is dat ieder kantoor in ieder geval eens per twee jaar een gesprek heeft met team Toezicht.

De eerste ervaringen zijn positief: via deze gesprekken kunnen op een structurele manier ervaringen en verbeterpunten over en weer worden gedeeld en kan in algemene zin (de kwaliteit van) het verloop van de faillissementen en schuldsaneringen worden besproken.

Bewindsbureau

De digitalisering op het gebied van curatele, bewind en mentorschap gaat nog steeds gestaag verder.

Steeds vaker sluiten professionele en particuliere uitvoerders zich aan op ons digitale systeem, waardoor steeds meer verslagen en verzoeken digitaal worden ingediend.

Ook was het in 2024 voor het eerst mogelijk om digitale wijzigings- en opheffingsverzoeken in te dienen. Een volgende stap naar verdere digitalisering, eenvoudigere communicatie tussen het bewindsbureau en de uitvoerders en een efficiënter werkproces.

8 COMMUNICATIE EN VOORLICHTING

Arbeidsmarktcommunicatie

Samen met het team P&O is de arbeidsmarktcommunicatie verder geïntensiveerd. Aansluitend aan de landelijke campagne die sinds 2023 loopt, hebben we ook lokaal elementen verbeterd. Denk aan betere vacatureteksten, ondersteunende verhalen over werken bij de rechtbank op website en social media, extra koffiemomenten om alvast vrijblijvend kennis te maken met de rechtbank en bezoeken op opleidingsinstituten waar potentiële medewerkers zitten. Ook in 2024 zijn we er in geslaagd om alle vacatures die we hadden te vervullen.

Interne narrowcasting

Voor een betere interne informatievoorziening in de eigen organisatie is in 2024 een narrowcastingsysteem geïntroduceerd. Medewerkers kunnen hier terecht voor onder meer organisatienieuws en zittingsinformatie. Deze informatie wordt aangeboden op schermen bij ontmoetingsplekken zoals de bedrijfsrestaurants en koffieautomaten.

Publiekscommunicatie

Het afgelopen jaar bezochten ook weer honderden scholieren een of meerdere rechtszaken in onze rechtbank. Gemiddeld kunnen we dagelijks 1-2 schoolklassen een bezoek aanbieden, afhankelijk van geschikte zittingen.

Op 9 november hielden we onze jaarlijkse open dag, dit keer in de rechtbank in Zwolle. Opnieuw mochten we hier ruim 2000 bezoekers ontvangen. Veel belangstelling was er voor de zittingen die werden nagespeeld door rechters van verschillende rechtsgebieden. Ook het Nederlands Forensisch Instituut gaf een aantal presentaties over DNA-onderzoek.

Persberichten

In 2024 publiceerden wij 29 persberichten over zaken met (grote) mediabelangstelling.

Publicatie vonnissen

Het aantal gepubliceerde vonnissen is in 2024 met 18% gegroeid tot 2140. Sinds de introductie van een centraal publicatiebureau in 2023 groeit het aantal gepubliceerde vonnissen gestaag. Bij het publicatiebureau werken medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt, waarmee de rechtbank ook een maatschappelijke bijdrage levert om deze doelgroep passend werk aan te bieden.

Klachten

Iedereen kan bij het bestuur een klacht indienen over de wijze waarop (een medewerker van) de rechtbank Overijssel zich tegenover hem of haar heeft gedragen. Klachten over de totstandkoming, inhoud of motivering van een uitspraak of (procedurele) beslissing van de rechter, worden niet inhoudelijk behandeld.

In 2024 zijn 81 klachten ingediend en 70 klachten afgehandeld. Dat zijn 16 meer klachten dan in 2023. Van deze klachten zijn 16 klachten ongegrond, 6 gegrond, 5 geen oordeel, 9 buiten behandeling gelaten, 1 ingetrokken en 33 niet ontvankelijk verklaard.

De belangrijkste redenen om een klacht in te dienen waren: rechterlijke beslissingen (20x), bejegening (11x) en klachten voor andere instanties (15x).

9 HUISVESTING

Nieuwbouw Almelo

Het afgelopen jaar is verder gewerkt aan het ontwerp. Halverwege het jaar is het voorlopig ontwerp aangeboden door aannemer Dura Vermeer en getoetst. Vervolgens is het ontwerp verder doorontwikkeld in samenwerking met de diverse betrokkenen. Zo zijn verschillende verdiepende sessies georganiseerd met vertegenwoordigers vanuit de rechtbank, waaronder leden van de klankbordgroep en diverse andere inhoudsdeskundigen. Dat heeft geleid tot een verdere uitwerking van onder meer de hoofdentree en het kantoorgebied.

De voorbereiding van de bouw van het nieuwe gerechtsgebouw is in november 2024 gestart. In de twee laatste maanden van het jaar zijn onder meer de damwanden geplaatst.

Aan het eind van het jaar is het definitief ontwerp aangeboden ter toetsing. In 2025 volgen dan nog het technisch ontwerp en uiteindelijk het uitvoeringsontwerp. In de tussentijd gaat de bouw verder, dat gaat dan met name om de ondergrondse werkzaamheden voor de aanleg van de parkeerkelder en de fundering.

Gerechtsgebouw Almelo

In het familierecht is een kindgesprek onderdeel van sommige procedures. Kinderen van 8 tot 18 jaar kunnen tijdens een vertrouwelijk gesprek met de rechter vertellen hoe zij denken over de zaak waarbij ze betrokken zijn. Om deze gesprekken zo prettig mogelijk te laten verlopen voor het kind is een ruimte kindvriendelijker ingericht. In het ontwerp voor de nieuwe rechtbank wordt hier ook nadrukkelijk aandacht aan besteedt.

Kantongerecht Enschede

De laatste werkzaamheden van de verbouwing zijn afgerond. Daarnaast zijn kleine aanpassingen gedaan om de toegankelijkheid van het gebouw voor mensen met een beperking te vergroten.

Hierdoor heeft het gebouw het label brons ontvangen van Ongehinderd (maatschappelijk gedreven onderneming die zich inzet voor een toegankelijker Nederland).

Gerechtsgebouw Zwolle

Het gebouw in Zwolle is zowel aan de buiten- als binnenzijde voorzien van fris schilderwerk. Bij het schilderwerk in diverse ruimtes is vooral aandacht besteedt aan het vriendelijker maken van ruimtes. Een bezoek aan de rechtbank kan spanning met zich meebrengen. Een juist kleurgebruik kan ervoor zorgen dat deze spanning wat afneemt. Ook zijn werkruimtes aangepakt wat bijdraagt aan het werkplezier van collega's.

Ook zijn in Zwolle aanpassingen gedaan om de toegankelijkheid te vergroten. Deze aanpassingen zitten in het plaatsen van brailleknooppotten in de liften, het aanbrengen van een goede trapleuning zodat mensen meer ondersteuning hebben en het vergroten van de ruimte onder tafels in de zittingsruimtes zodat rolstoelers beter onder de tafel kunnen rollen.

Helaas zijn er ook grote aanpassingen doorgeschoven van 2024 naar 2025 zoals het aanpassen van de hoofdingang en de verhuizing van het kabinet RC.

Duurzaamheid

Op gebied van duurzaamheid heeft de rechtbank Overijssel in het afgelopen jaar weer een aantal stappen gezet:

- Per 1 januari 2024 is afscheid genomen van de papieren wegwerpbekers in de koffieautomaten. Hiervoor in de plaats zijn duurzame, herbruikbare kunststofbekers gekomen. Sinds oktober wordt op de locatie Almelo een proef gehouden met porseleinen leenbekers.
- Afgelopen jaar zijn nieuwe elektrische poolauto in gebruik genomen. Het totaal aantal elektrische auto's komt daarmee op drie. Doel is om uiterlijk in 2028 alle fossiele poolauto's te hebben vervangen voor een duurzaam alternatief.

- De reguliere verlichting in de parkeergarage is vervangen door LED verlichting.
- Een samenwerking is aangegaan met het Zwolse initiatief Straatboer, waarbij de hovenier bij het onderhoud van de tuinen restplantjes en -stekjes opkweekt. Deze worden vervolgens gebruikt voor de vergroening van tuinen van mensen met een sociale huurwoning in de stad. Deze groep kan op die manier versteende voortuintjes voorzien van meer groen.
- Het welkomstgeschenk voor nieuwe medewerkers in de vorm van een bloemetje is vervangen door een goodiebag met handige spullen voor op het werk.
- Verder is in 2024 belangrijk voorwerk verricht voor het actieplan duurzaamheid 2025-2027, dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 wordt vastgesteld.

10 INTEGRALE VEILIGHEID EN BEVEILIGING

Integrale Beveiliging en Veiligheid is een essentieel onderdeel van onze organisatie. Medewerkers van de Rechtspraak moeten erop kunnen vertrouwen dat zij in een veilige omgeving hun werk kunnen doen. Bezoekers en procespartijen moeten zich veilig voelen in een gerechtsgebouw. Het doel van Integrale beveiliging is het beschermen van de belangen van de Rechtspraak tegen bewust kwaadwillend menselijk handelen.

Bezoekers

In 2024 brachten in totaal 123.543 bezoekers een bezoek aan één van de twee hoofdlocaties (Almelo en Zwolle) van de rechtbank Overijssel. Dit is een toename van ruim 7.000 bezoekers ten opzichte van 2023 toen 116.444 bezoekers de gerechtsgebouwen in Overijssel betraden. Bij binnenkomst in de rechtbank worden toegangscontroles uitgevoerd om te voorkomen dat ongewenste voorwerpen het gebouw binnen worden gebracht. Tijdens deze controles worden regelmatig voorwerpen in bewaring genomen. In 2024 waren dat voornamelijk messen, scharen en gereedschap.

Risicovolle zittingen

Risicovolle zittingen zijn terechtzittingen, waarbij vanwege veiligheidsredenen extra beveiligingsmaatregelen genomen kunnen worden. In 2024 heeft de Rechtbank Overijssel in totaal 298 risicovolle zittingen georganiseerd in haar eigen gerechtsgebouwen.

Bewustwording

Gedurende het jaar 2024 hebben diverse trainingen op het gebied van veiligheidsbewustwording plaatsgevonden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het omgaan met agressie en geweld. Daarnaast heeft de rechtbank Overijssel middels een campagne getiteld “Veilige Rechtspraak met elkaar, voor elkaar” aandacht geschonken aan het vergroten van kennis en bewustzijn van haar medewerkers.

Incidenten

De rechtbank Overijssel registreert en evalueert alle incidenten. Op basis van deze incidentenregistratie- en evaluatie wordt bekeken of beveiligingsmaatregelen- en procedures moeten worden herzien. In 2024 hebben 109 incidenten plaatsgevonden.

Crisismanagement

De rechtbank Overijssel heeft in 2024 gewerkt aan het verder versterken van haar crisisorganisatie. Dat is gedaan door onder meer het opnieuw vormgeven van het crisisplan en het organiseren van diverse crisistrainingen en crisismanagementoefeningen.

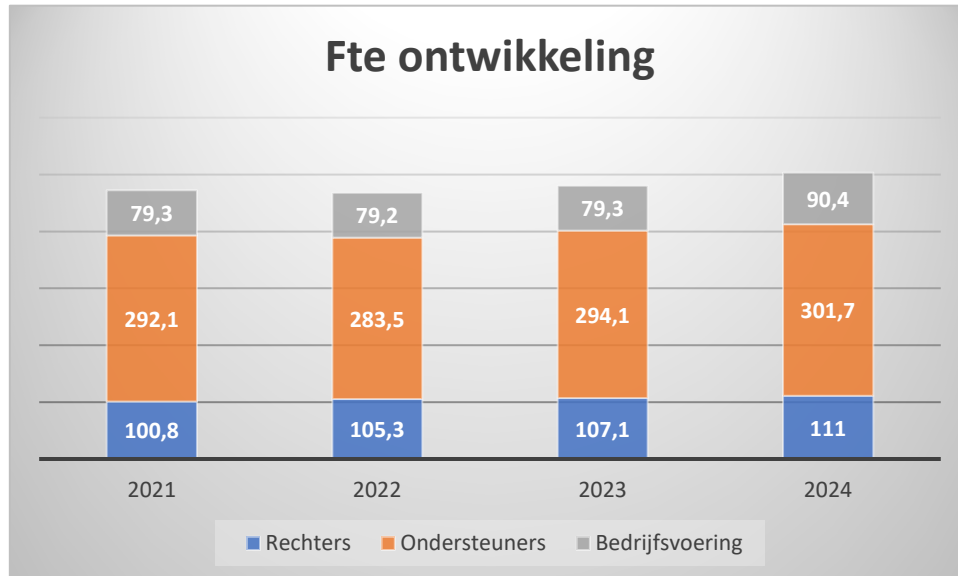
Informatiebeveiliging

In 2024 zijn diverse initiatieven uitgezet om medewerkers meer bekendheid te geven met de risico's op het vlak van informatiebeveiliging. Hierbij valt te denken aan voorlichting over het veilig werken met gevoelige informatie en instructie over het vervoer en opbergen van informatie. De rechtbank Overijssel heeft dit jaar in totaal 51 interne datalekmeldingen ontvangen, waarvan 18 datalekken zijn gemeld bij de toezichthouder, de procureur-generaal bij de Hoge Raad. De meldingsbereidheid lijkt hiermee gestegen ten opzichte van vorig jaar (in 2023 betrof het in totaal 42 interne datalekmeldingen). Ruim de helft van de datalekken betreft het per abuis delen van stukken met de verkeerde ontvangers (bijvoorbeeld correspondentie naar een oud adres) of het delen van de verkeerde stukken (bijvoorbeeld processtukken uit een andere zaak die per ongeluk zijn gedeeld).

Daarnaast zijn in 2024 twee informatieverzoeken (inzageverzoeken) geweest bij de rechtbank Overijssel op grond van het privacy- en gegevensbeschermingsrecht. Dit lage aantal wordt verklaard doordat verzoekers, denk aan een verdachte of eiser, veelal recht hebben op inzage in hun volledige procesdossier.

11 PERSONEEL EN ORGANISATIE

In het afgelopen jaar hebben wij veel nieuwe collega's kunnen verwelkomen, in totaal 87. Daarnaast hebben wij van 49 collega's afscheid genomen, waarvan 21 vanwege een andere baan. Ons verloop is relatief laag ten opzichte van wat gebruikelijk is in de huidige arbeidsmarkt. Opvallend is ook dat er nog steeds veel reacties komen op onze vacatures.

We hebben in het afgelopen jaar vier centrale introductiebijeenkomsten voor nieuwe medewerkers georganiseerd waarin zij uitgebreid zijn geïnformeerd over allerlei onderwerpen rondom arbeidsomstandigheden, zoals veiligheid en de beschikbaarheid van vertrouwenspersonen.

Rondom sociale veiligheid hebben we een lokale regeling ongewenst gedrag vastgesteld en een protocol voor vertrouwenspersonen en integriteitscommissie. Leidinggevendenden hebben deelgenomen aan een workshop waarna zij in gesprek kunnen gaan met de teams over sociale veiligheid. Diverse leidinggevendenden en medewerkers zijn getraind in de ondersteuning van collega's als sprake is van mentale belasting in het werk.

In het afgelopen jaar zijn ook diverse nieuwe collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt bij ons gestart.

Verzuim

Het verzuim is in de loop van het jaar nog wat opgelopen maar sinds oktober enigszins gedaald. In december 2023 was het verzuimpercentage 6,7% en in december 2024 6,0%.

De nieuwe samenwerking met de Arbodienstverlener is gestart en tussentijds geëvalueerd. Het voorkomen van verzuim is voor 2025 een speerpunt.

Welzijn

Eind 2024 hebben we een eerste welzijnsenquête onder medewerkers uitgezet. De respons daarop was hoog en de resultaten zullen in 2025 worden besproken in de teams. Hiermee hopen we een start te maken richting het voorkomen van verzuim en het blijven investeren in een gezond arbeidsklimaat.

12 FINANCIËN EN CONTROL

12.1 AANTAL RECHTSZAKEN

Aantal rechtszaken

De rechtbank Overijssel heeft ruim 92.000 zaken behandeld in 2024. Een daling van 1,5 procent ten opzichte van vorig jaar. Wel viel de gemiddelde zwaarte van de afgedane zaken hoger uit, waardoor de genormeerde werklast (het aantal uren) toenam met zeven procent. Hieronder een korte analyse.

Bestuursrecht

De 60% hogere aantallen vreemdelingenzaken (ten opzichte van 2023) zijn vooral veroorzaakt door de beroepen niet tijdig. Dit zijn beroepszaken tegen de overheid die niet binnen de daarvoor geldende termijn een beslissing neemt. Dan wordt een schadevergoeding toegekend. Deze zaken kosten relatief weinig tijd. Echter ook het aantal zwaardere vreemdelingenzaken is toegenomen. In de loop van 2024 zijn de voorraden zaken gestegen.

Voor 2024 was landelijk rekening gehouden met veel minder vreemdelingenzaken. Omdat de rechtspraak per zaak wordt gefinancierd leidt dit tot meer inkomsten, zo ook voor de rechtbank Overijssel.

Hiernaast zijn ook meer zaken afgedaan bij bestuurs- (zes procent) én belastingrecht (zelfs 170 procent, 1.050 meer zaken). Deze belastingzaken waren WOZ-zaken die vanwege aangepaste wetgeving begin 2024 in grote aantallen binnengekomen zijn. Deze zijn nog niet allemaal afgedaan, zodat een grote eindvoorraad is ontstaan.

Kanton- en Handelsrecht

Bij handelsrecht zijn zeventien procent meer zaken afgedaan. De al langer verwachte toename van het aantal faillissementen was in 2024 zichtbaar (vijftig procent meer). De helft is afkomstig van ondernemers die zelf faillissement aanvragen. De handelszaken waren in 2024 gemiddeld weer ingewikkelder. Dat is terug te zien in de verdere toename van de werklast per zaak.

Het aantal lichtere kantonzaken is tien procent lager dan in 2023. Dit is ook terug te zien bij Bewind. In totaal zijn de kantonzaken acht procent lager dan in 2023.

Familierecht

Het totaal aantal familierecht zaken in 2024 is vergeleken met 2023 gelijk gebleven. De zwaardere familiezaken vergen steeds meer aandacht door landelijke ontwikkelingen. Bijzonder zijn de grote aantallen snel afgedane gemeenschappelijke echtscheidingsverzoeken die vanuit het gehele land in de rechtbank Overijssel worden aangebracht.

Strafrecht

Bij strafrecht zijn iets meer zaken afgedaan dan in 2023. Wel waren de zwaardere meervoudige kamerzaken zeven procent lager. Vooral de in- en uitstroom van LP/FP zaken was lager. De voorraden zijn toegenomen.

Het aantal zware straf-megazaken was daarentegen veertien procent hoger dan in 2023 en ook hoger dan afgesproken.

Algemeen

In het onderstaande overzicht de productie in 2024 per rechtsgebied met het verschil tussen begroting 2024 en realisatie.

Productgroep	Vershil in uren (werklast)	Vershil in aantallen	Bedrag meer/minderwerk
Handel	-1%	7%	€ -19.000
Wv faillissementen	3%	3%	€ 29.000
Wv handel	-2%	7%	€ -48.000
Familie	-8%	2%	€ -407.000
Bestuur	-9%	5%	€ -258.000
Vreemdelingen	59%	63%	€ 3.051.000
Belasting	36%	134%	€ 199.000
Strafrecht	-10%	-9%	€ -935.000
Kanton	0%	-3%	€ -10.000
Wv bewind	-3%	-3%	€ -86.000
Wv straf	-1%	57%	€ -2.000
Wv Handel	3%	-14%	€ 77.000
Totaal Lamicie	1%	1%	€ 1.621.000
Megazaken	11%	11%	€ 177.000
TOTAAL	1%	1%	€ 1.798.000

Financiën

De rechtbank Overijssel heeft in 2024 meer zaken behandeld dan begroot. Dit resulteert in meerwerk van € 1,8 miljoen. Tegenover dit meerwerk staat een negatief kostensaldo van € 2,1 miljoen. Samen vormt dit het eindsaldo van € 277.000 verlies (0,5% van de omzet).

Negatief kostensaldo

In 2024 is 5% meer uitgegeven dan begroot, terwijl de inkomsten met 7% stegen. Daarmee is het kostensaldo 2% beter dan begroot. De hogere inkomsten en uitgaven hangen vooral samen met de gestegen en deels gecompenseerde salariskosten.

Ten opzichte van 2023 zijn in 2024 23 fte (5%) bijgekomen en ten opzicht van de begroting 2 fte (0,3%).

	begroot	realisatie	% omzet	verschil	%
inkomsten	€ -49.596.000	€ -53.123.000		€ -3.527.000	7%
uitgaven	€ 52.776.000	€ 55.198.000		€ 2.422.000	5%
kostensaldo	€ 3.180.000	€ 2.075.000	4%	€ -1.105.000	2%
meerwerk		€ -1.798.000	-3%	€ -1.798.000	
resultaat	€ 3.180.000	€ 277.000	0,5%	€ -2.903.000	

IKB-uren

Het aantal opgebouwde IKB uren stijgt. Deze leiden tot toekomstige uitgaven. De omvang hiervan is eind 2024 € 5,6 miljoen.

MANAGEMENTPARAGRAAF

Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de rechtbank Overijssel en legt hierover verantwoording af. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken en de bedrijfsdoelstellingen te kunnen realiseren, zijn interne beheersmaatregelen geformuleerd, het zogenoemde management control systeem.

Beheersomgeving

Aan de besturing en beheersing van de organisatie geeft de rechtbank Overijssel invulling via het jaarplan en de bestuursafspraken met de Raad voor de rechtspraak. Driemaal per jaar worden de (financiële) resultaten in relatie tot de jaarplannen gerapporteerd (na vier, acht en twaalf maanden). Vervolgens vinden bestuurlijke overleggen plaats tussen de Raad voor de rechtspraak en het bestuur. Aan het eind van het jaar legt het bestuur in een verslag verantwoording af aan de Raad voor de rechtspraak.

Beheersinstrumentarium

De rechtbank Overijssel kent een Interne Controlestatuut dat de kaders geeft voor de inrichting, beheersing en toetsing van de interne controle. Het IC-statuut is vooral en bijna uitsluitend gericht op de controles die uit oogpunt van minimale interne beheersing in het kader van de jaarrekening verplicht zijn.

Daarnaast is er het landelijke toetsingskader “gerechten in control”. Het toetsingskader toetst op basis van vragen of de interne beheersing op orde is voor de volgende deelgebieden:

- Productie (instroom, uitstroom, voorraad) • Kwaliteit (doorlooptijd, evaluatie, kennis) • Personeel (tevredenheid, doorstroom, ontwikkeling, rotatie) • Veiligheid (fysiek, mensen, informatie) • Financieel (resultaat, eigen vermogen, voldoen aan wet- en regelgeving en projectbeheersing).

Het toetsingskader stelt gerichte vragen om te beoordelen of de bedrijfsvoering voldoende waarborgen biedt om haar doelstellingen te bereiken doordat adequate beheersingsmaatregelen zijn ingericht.

Uitkomsten interne controle

De in de reviews geconstateerde tekortkomingen bij de interne controle worden daadwerkelijk onderzocht op achtergrond en oorzaak: incidenteel of structureel. Indien de aard structureel is wordt het betreffende proces onder de loep genomen om de tekortkoming de volgende keer te voorkomen. Geconcludeerd wordt dat de achterliggende processen in 2024 met uitzondering van autorisatiebeheer primaire systemen (centraal belegd) en meer aandacht voor juiste registratie van mega-uren strafrecht en meer bekendheid geven aan het inkoopproces, voldoende op orde zijn.

Uitkomsten toetsingskader

Het toetsingskader laat voor 2024 zien dat lokale risico-beheersingsmaatregelen bij de opgestelde analyse nog ontbreken. Voor het overige is de rechtbank Overijssel voldoende ‘in control’.

Risicobeheersing

In het interne controleplan zijn de belangrijkste landelijke geformuleerde risico's voorzien van controles. Door nog toe te voegen beheersingsmaatregelen naast controles zou de IC aangescherpt kunnen worden op de hierboven benoemde deelgebieden.

Informatie en communicatie

Voor de besturing wordt gebruik gemaakt van een geïntegreerde planning & controlcyclus waarbij zowel voor (plan), tijdens (voortgangsrapportages) als na (verantwoording) realisatie over financiële en niet-financiële resultaten door de teams van de rechtbank Overijssel wordt gerapporteerd. Sturing vindt plaats op basis van afgesproken taakstellingen, prestatie-indicatoren en kostprijzen. Het systeem van interne verantwoording heeft in 2024 goed gefunctioneerd.